

Силабус курсу Майстерність актора

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Освітньо-професійна програма «Акторське мистецтво»

Дні занять: понеділок 8.00-10.45 год., вівторок 8.00-10.45 год.,
середа 8.00-10.45 год., четвер 8.00-10.45 год.

Консультації: вівторок, п'ятниця

Рік навчання: 1-4, Семестр: 1-8

Кількість кредитів: 48 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПП

професор кафедри театрального мистецтва **Хім'як В'ячеслав Антонович**
доцент кафедри театрального мистецтва **Бажанов Микола Леонідович**

Контактна інформація

himteatr49@tnpu.edu.ua +380501832091
bazhanov.kolia@gmail.com +380955305725

Опис дисципліни

Програма вивчення навчальної дисципліни «Майстерності актора» складена відповідно до освітньої програми «Акторське мистецтво» підготовки бакалаврів спеціальності 026 «Сценічне мистецтво». Предметом вивчення навчальної дисципліни є виховання пластичної культури майбутнього актора. Метою викладання навчальної дисципліни «Майстерність актора» є професійна підготовка майбутнього актора драматичного театру та кіно, озброєного знаннями та вміннями, які необхідні для вирішення широкого кола проблем з виховання професійних акторів для драматичних акторів, кіно і телебачення.

Структура курсу

Години			Тема	Результати навчання
лекції	Прак-тичні	сам. робота		
–	6	6	1. Вступ до професії.	Визначати предмет, структуру, завдання та мету курсу, знати визначення поняття «Майстерність актора». Характеризувати предмет. Володіти основними професійними вимогами до сучасного актора та складовими психотехніки. Розвиток природних даних на основі оволодіння акторською майстерністю. Аналізувати професійну етику.
–	10	10	2. Система та методи акторської творчості	Знати систему Костянтина Станіславського, метод перетворення Леся Курбаса, метод імпровізації Є. Вахтангова, Б. Брехта. Володіти знаннями про видатних продовжувачів науково-театральної школи Костянтина Станіславського – Є. Вахтангов та М.Чехов. Знати основні прийоми роботи над роллю: вживання в обставини «від себе», використання своєї природи, власного «я». Вміти

				визначати сучасний театр, епічний театр (вплив Брехта), гротеску, театр абсурду та інші театральні течії.
–	10	10	3. М'язова свобода.	Вміти проводити релаксацію окремих груп м'язів, знімати напруження, свідомо розділювати групи м'язів. Виробити в собі «м'язового контролера», який буде підпорядковувати м'язи тіла відповідно до завдання. Вміти мобілізувати волю у виконанні елементарних дій, реагувати на завдання та точно його виконувати. Подолати мимовільне напруження. Оволодіти м'язовою напругою та знати принципи звільнення від м'язової скрутості. Самоконтроль звільнення м'язів.
–	8	8	4. Увага та уява.	Визначати поняття «сценічна увага», «сценічна уява». Виробити навички і уміння зосереджувати увагу на тому чи іншому об'єкті в уявних чи реальних площинах. Знати види уваги, розрізняти механічну та творчу увагу. Характеристика, концентрація уваги. Вміти розподіляти кола уваги. Виконувати практичні вправи. Вміти уявляти відповідно до поставлених завдань, розвинути «кінострічку бачень». Навчитися спостерігати за об'єктами та відтворювати їх манери та поведінку. Розвинути зорову пам'ять, відчуттів, вміти концентруватися на звуках. Практично володіти вправами на розвиток сценічної уяви та уваги, спостережливості.
–	8	8	5. Віра та правда.	Розуміти поняття «сценічна віра», «сценічна правда». Знати основні відмінності сценічної віри і правди від життєвої. Практично виконувати вправи з уявними предметами для знаходження правди та віри в межах тіла та сфері почуття. Визначати «переконаність» актора. Вміти знаходити сценічне виправдання у запропонованих обставинах.
–	6	6	6. Двигуни психофізичного життя.	Вміти визначати та аналізувати двигуни психофізичного життя: розум, воля, почуття. Аналізувати значення кожного елементу.
–	6	6	7. Відношення.	Визначати поняття «сценічне відношення». Вміти через відношення органічно спілкуватися студенту-акторові на сцені. Вміти працювати над відношенням у одиночних та парних етюдах. Взаємодіяти з партнерами відповідно до запропонованих обставин, поданих автором.
–	6	6	8. Спілкування.	Розуміти поняття «сценічне спілкування». Знати складові частини спілкування. Аналізувати сприйняття, оцінку, віддачу. Вміти проявляти увагу до партнера як до об'єкта. Практично виконувати вправи на взаємодію з партнером.
–	10	10	9. Природа, логіка та послідовність сценічної дії.	Розуміти поняття «сценічна дія». Самоаналіз природних даних актора. Знати складові частини та особливості дії. Володіти видами дії. Вміти створювати логічні та послідовні лінії фізичних дій. Виконувати вправи на логіку та послідовність сценічної дії.
–	10	10	10. Запропоновані обставини та	Розуміти поняття «запропоновані обставини», «якщо б». Визначати роль запропонованих обставин в роботі актора.

			магічне „якщо б”.	Виконувати вправи на запропоновані обставини та низку подій. Навчитися користуватися «магічним якщо б» та органічно діяти в запропонованих обставинах. Виконувати практичні фізичні вправи, прості та складні етюди, мініатюри із психофізичною дією.
–	10	10	11. Бачення внутрішнього зору.	Визначати бачення внутрішнього зору. Вміти створювати безперервне внутрішнє життя. Вміти знаходити та застосовувати зорові образи пам'яті та уяви. Володіти внутрішнім поглядом та внутрішнім слухом. Практично виконувати вправи на бачення внутрішнього зору.
–	7	7	12. Принципи побудови етюду.	Знати принципи побудови та складові частини етюду. Вміти визначати події. Розуміти ланцюг фізичних дій в етюді. Володіти об'єктами уваги при роботі в етюді. Знати методику роботи над одиночним етюдом (із словами), парними, музичними.
–	7	7	13. Наскрізна дія та надзавдання.	Розуміти поняття «наскрізна дія» та «надзавдання». Вміти визначати надзавдання, наскрізну дію, задачу. Знати поняття «контрнаскрізна» дія, побудову наскрізної дії. Практично виконувати вправи на наскрізну дію та надзавдання. Вміти застосовувати знання при роботі із текстом на сценічному майданчику.
–	7	7	14. Темпоритм	Розуміти поняття «темп», «ритм», «темпоритм». Знати види темпоритму. Характеризувати значення швидкості та темпу руху. Вміти розрізняти швидкості та практично застосовувати на сценічному майданчику. Розробити точний малюнок руху. Виконувати вправи та сценічні етюди у запропонованому темпоритмі.
–	7	7	15. Атмосфера.	Розуміти поняття «атмосфера». Знати роль та емоційний вплив атмосфери. Практично виконувати вправи та сценічні етюди на атмосферу на сценічному майданчику.
–	6	6	16. Авторський стиль.	Розуміти авторський стиль. Володіти знаннями про автора, його творчість, час написання твору. Аналізувати стильові особливості автора та їх урахування при роботі над уривком. Вміти виконувати порівняльний аналіз стильових особливостей творів.
–	7	7	17. Аналіз драматичного твору.	Володіти сюжетом твору. Визначати тему, ідею, конфлікт, наскрізну дію, головних та другорядних героїв. Визначати кульмінацію, розв'язку. Знати основні особливості сюжету та композиції. Вміти практично застосовувати знання при роботі із твором.
–	7	7	18. «Епізоди і задачі».	Вміти розбивати уривки на епізоди та визначати задачі у кожному епізоді. Давати назву епізоду. Практично виконувати розбивки на епізоди і задачі у роботі над матеріалом (уривками).
–	7	7	19. Логіка дії, боротьба та сюжет.	Знати подієвий ряд твору. Аналізувати ланцюг подій та визначати логіку дії. Визначати наскрізну дію та лінії дій кожного персонажу в (уривку).
–	7	7	20. Біографія героя.	Вміти складати біографію героя за твором. Знати поняття «сценічний образ». Володіти запропонованими обставинами життя героя. Визначати факти, події, що передували сценічному життю образу.

–	7	7	21. Вміння слухати та чути.	Навчитися слухати та чути партнерів на сценічному майданчику. Практично володіти дикцією та голосом, тоном і тембром. Застосовувати засоби акторської виразності в уривку та виставі.
–	7	7	22. Підтекст.	Розуміти поняття «підтекст». Наводити приклади підтексту у житті. Вміти знаходити підтекст у етюді, ролі. Застосовувати підтекст у роботі над роллю в уривку з драматургічного твору. Практично виконувати вправи на підтекст.
–	7	7	23. Кінострічка бачення.	Розуміти зорові, слухові, нюхові, дотикові, м'язові відчуття. Знати прийоми створення бачень. Використовувати словесну дію для створення «кінострічки бачень». Вміти утримувати увагу партнера за допомогою передачі йому яскравих бачень. Вміти створювати змістовну «кінострічку бачень», визначати ставлення до неї та використовувати у роботі над роллю.
–	7	7	24. Темп, ритм і тон.	Розвиток відчуття «темпу», «ритму», тону. Засвоїти поняття «метр», «тривалість». Знати елементи втілення темпоритму. Володіти внутрішнім слухом. Вміти чути та тримати вірний тон сцени. Володіти внутрішньою характерністю образу та її пластичним виявом. Ознайомитися з музичним фразуванням та динамічними відтінками.
–	23	23	25. Що таке сценічний образ?	Визначати та аналізувати сценічний образ. Вміти фантазувати на тему образу шляхом накопичення життєвих вражень для створення образу. Виконувати етюди на тему образу.
–	22	22	26. Лінія дії образу.	Вміти аналізувати вчинки героя, дати оцінку. Визначати позитивне та негативне. Знати запропоновані обставини в яких діє герой. Створення логіки дії, де б проглядалася наскрізна дія.
–	22	22	27. Позасценічне життя образу.	Знати біографію персонажа. Вміти фантазувати про минуле та майбутнє героя. Аналізувати відношення персонажів у творі. Виконувати етюди на позасценічне життя образу.
–	23	23	28. Оцінка фактів та подій.	Аналізувати події в уривку та зіставляти їх. Визначати прагнення героїв та підсумків їх дій, подієвий ряд. Розкрити підтекст. Вміти оцінювати факти та події. Зрозуміти місце та значення в розвитку конфлікту в п'єсі, щоб наскрізна дія пройшла крізь всі сценічні факти і події необхідно кожного з них оцінити з точки зору головної події.
–	11	11	29. Епоха та стиль.	Вміти добувати знання із історичних джерел, творів мистецтва, довідників, художньої та наукової літератури. Знати норми етикету даної епохи, манери та стильові особливості костюму та інтер'єру. Володіти знаннями про автора, його творчість, історичну епоху, його філософсько-естетичні погляди. Визначати стиль поведінки, манери та звичаї героя. Вміти працювати з незвичним історичним реквізитом, зброєю, носити костюм. Для досягнення мети практично виконувати етюди на теми п'єси та епохи.

–	11	11	30. Мовленнєві особливості образу.	Аналізувати лексику героя. Володіти бездоганно дикцією, дотримуючись орфоепічних норм, логікою, вірним тоном, голосовими манерами, характерністю мови та мовлення.
–	11	11	31. Особливості пластики образу.	Знати види ходи, жестів, темпоритму руху. Володіти особливостями пластики, відповідно до запропонованих обставин, поданих автором у п'єсі. Виконувати вправи на спостережливість.
–	11	11	32. Знайомство з п'єсою.	Знати сюжет, персонажів п'єси. Визначати тематику п'єси та ідеї автора. Визначати конфлікт, проблеми, жанр, надзавдання та наскрізну дію майбутньої вистави.
–	12	12	33. Дійовий аналіз.	Аналізувати наскрізну дію п'єси, яка складається із наскрізних дій шматочків. Визначати основний подієвий ряд, надзавдань п'єси та наскрізної дії усіх дійових осіб. Аналізувати пристосування, задяки яким актор досягає мети.
–	11	11	34. Епізоди та задачі.	Вміти розподіляти виставу на сцені на частини, епізоди, сцени. Знаходити задачі персонажів. Визначати зав'язку, кульмінацію та розв'язку п'єси і ролі. Розуміти архітектоніку твору. Для полегшення роботи над виставою вміти ділити на шматки, центром якого є подія. В шматках визначати наскрізну дію, яка б узгоджувалася наскрізною дією ролі.
–	11	11	35. Партитура дії.	Визначати місце кожного героя у виставі та його функцію. Вміти зіставляти наскрізну дію героя з надзавданням та наскрізною дією всієї вистави. Вміти вибирати та використовувати засоби виразності для створення образу. Вивчивши і осмисливши подійовий ряд, запропоновані обставини кожного шматка, акту тощо, вибудувати дійову перспективу ролі.
–	11	11	36. Робота над словесною дією персонажів вистави.	Аналізувати словесну дію, підтекст. Володіти логікою, виразністю, переконливістю та яскравістю мови, силою звуку та дикційною чіткістю персонажів вистави, враховуючи характер, діалектну приналежність, національну особливість та інші.
–	23	23	37. Дійовий аналіз ролі і п'єси.	Вміти виконувати дійовий аналіз ролі та п'єси. Знати етюдний метод розбору основних складових елементів п'єси. Вміти визначати подію, подієвий ряд, конфлікти у п'єсі, дати їм оцінку, де б проглядалося особисте ставлення виконавця до конфлікту, подій, проблеми. Вміти визначити місце ролі у структурі п'єси. Важливим елементом вивчення ставлення персонажів п'єси і самооцінка вчинків у ролі.
–	22	22	38. Надзавдання та наскрізна дія ролі.	Вивчивши та проаналізувавши п'єсу вміти сформулювати надзавдання. Отримавши роль сформулювати надзавдання та окреслити шляхи досягнення - наскрізну дію. Слід пам'ятати, що без визначення надзавдання неможливо вибудувати цілісну виставу і зіграти роль. Поглибити вивчення п'єси ролі, визначити надзавдання. Сформулювати надзавдання словами, які здатні схвилювати виконавця.
–	22	22	39. Культура мови.	Знати та аналізувати словесну дію, тембр, силу та красу звуку. Володіти дикцією, голосом, правильною сценічною вимовою і т.д. Вміти грамотно і вірно донести до партнера думку автора, створювати міцну основу словесної взаємодії, основу, на якій можна наносити фарби. Розуміти дефекти

				при побудові речення: невірні вживання ненаголошених слів, не вимовляння закінчень, не чітка дикція, не правильне проявлення відчуттів та відношень.
–	23	23	40. Культура тіла.	Вміти чітко виражати жести та пози. Вміти пластично рухатися по сцені, красиво виражати емоції мімікою. Володіти: фізичним вихованням, гімнастикою, акробатикою, фехтуванням, танцем, пластикою, сценічним боєм. Виховати виразне і слухняне тіло, яке відгукується на прояви духовного життя людини, виявлені в рухові його мускульної системи, де втілюються дія і вчинки, а робота мускулів, дихального і голосового апарату, витворюють мову. Вміти практично звільнитися від мускульних та психологічних зажимів.
–	23	23	41. Поглиблення запропонованих обставин.	Аналізувати внутрішній світ персонажа. Знати біографію, цілі, відношення та дії героя. Детально вивчити запропоновані обставини. Вміти діяти в кожній репетиції майбутньої вистави, заглиблюватися і вживатися в запропоновані обставини. Серйозно ставитися до репетиції, знаходити нові горизонти ролі. Знати і визначати жанрові особливості матеріалу (легкі жанри).
–	22	22	42. Оволодіння характерністю ролі.	Визначати «зерно образу». Створити зовнішній вигляд образу, ходу, манери героя. Володіти історичними деталями та особливостями. Розуміти, що не характерних ролей немає. Знати поняття «амплуа». Знати типи характерності: внутрішня і зовнішня. Вміти знайти разом з режисером характерність, і міру її використання, відповідно до ролі. Визначати характерність, що пропонує автор п'єси (Річард III, Отелло та інші). Вміти знаходити шляхи до характерності через запропоновані обставини.
–	22	22	43. Партитура ролі.	Розуміти поняття «партитура ролі». Знати логіку дії, послідовність дій у подіях, розвиток сценічної боротьби, конфлікту, стосунки між персонажами, мізансцени, надзавдання та наскрізну дію. Вміти ділити роль на частини, з'єднувати усі напрацьовані дії, думки, бачення мізансцени в одне ціле, утворюючи безперервну лінію розвитку дій героя. Визначати «зерно образу». Вміти записувати партитуру ролі, адже пошуки точних формулювань допоможуть глибше проникнути в суть сценічних подій і боротьби. Записувати репетиційний процес.
–	23	23	44. Удосконалення мовної та пластичної виразності.	Володіти характерністю та зовнішньою виразністю образу. Виконувати вправи на розвиток мовної та пластичної характерності. Виконувати вправи з суміжних дисциплін (сценічної мови, сценічного руху).
–	23	23	45. Оволодіння психофізичним життям героя.	Опрацювати та вивчити роль у виставі, дану режисером-педагогом. Розуміти роль, її деталі, мати громадянську позицію в оцінках конфлікту та дійового ряду, формулюванні надзавдання. Володіти передовими технологіями та методами роботи над роллю, маючи широкий мистецько-естетичний кругозір, мистецькі запити глядача. Узгодити дії героя з надзавданням всієї вистави та з задачами інших персонажів, поглибити ансамблевистість вистави.

–	22	22	46. Оволодіння психофізичним життям ролі.	Вивчити роль, опрацювати п'єсу, осмислити всі компоненти, що дадуть можливості витворити перспективу ролі та доповнити її фактами. Створити партитуру психофізичного життя ролі, по якому пройде наскрізна дія направлена до надзавдання, що сприятиме яскравому і повноцінному прояву ролі у виставі.
–	23	23	47. Пошуки зовнішньої характерності.	Вміти використовувати свої спостереження у житті, у мистецтві, науці. Знати ознаки зовнішньої характерності. Знати види характерності: вікову, національну, історико-побутову, соціальну, професійну. Вміти практично використовувати характерність в запропонованій ролі на сценічному майданчику (заїкання, прицмокування, голосно або тихо говоріння). Вміти працювати з гримером та костюмером над зовнішнім виглядом героя.
–	22	22	48. Робота над атмосферою та темпоритмом ролі та вистави.	Знати компоненти атмосфери, за допомогою яких створюється майбутня вистава. Вміти точно діяти в запропонованих обставинах. Володіти темпом, ритмом, визначати темпоритм ролі у виставі, взаємодіючи з партнерами. Знати мізансцени, в яких змінюється ритм. Вміти працювати у костюмі та гримі під час репетицій та вистав.
–	22	22	49. «Туалет актора» та «гігієна ролі».	Знати та розуміти поняття «туалет актора», «гігієна ролі». Аналізувати роль. Виконувати комплексне тренування всіх елементів акторської техніки. Характеризувати та вміти проводити групові тренувальні заняття. Виконувати тренінг на розвиток мовного апарату. Вміти психотехнічно налаштуватися до вистави. Виконувати комплекс вправ, які відновлюють свіжість відчуттів і оцінок у виставі. Налаштувати органи відчуттів, які підтримують здатність сприймати на сцені найдрібніші зміни в навколишньому середовищі і поденці партнерів.
–	22	22	50. Творча дисципліна.	Знати правила розпорядку роботи актора під час вистави та репетиції. Володіти психофізичним апаратом для творчого репетиційного процесу, який передбачає повну мобілізацію і готовність виконати будь-яке завдання режисера. Знати трудове законодавство (прихід на виставу за 30-45 хвилин до початку і 10-5 хвилин, якщо зайнятий в наступному акті). Вміти дотримуватися дійової лінії та надзавдання вистави. Розуміти поняття «дилетантська імпровізація». Вміти поводитися із костюмом та реквізитом. Знати правила поведінки на сцені та за кулісами. Знати способи та індивідуальні особливості налаштування актора до ролі у виставі.
–	23	23	51. Уточнення дійової лінії ролі з урахуванням зорового сприйняття.	Аналізувати виконання вистави крізь сприйняття глядача. Знати елементи акторської роботи: видно, чути, зрозуміло. Знати мізансцени вистави. Вміти уточнити мізансцени, увиразнити оцінки, фіксувати посилення звуку, подачі репліки, коли актор працює на другому плані, обжити декорації, вписатись в партитуру, не порушуючи найдену внутрішню партитуру образу. Проводити розбір та контроль кожної вистави та кожного виконавця. Спостерігати за професійними зростанням.

–	23	23	52. Поглиблення роботи над зовнішньою та мовною виразністю.	Вміти заповнювати сценічну атмосферу на сценічному майданчику. Використовувати та збільшувати голосову подачу, увиразнити дію, збільшити емоційний вольтаж ролі. Володіти сценічним образом, сценічною виразністю та сценічним простором. Виконувати комплекс вправ на розвиток пластичної та мовної виразності.
---	----	----	---	--

Формування програмних компетентностей та результатів навчання

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності та результати навчання
ЗК1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК2	Здатність застосовувати фундаментальні знання у практичних ситуаціях.
ЗК8	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК10	Здатність працювати як в команді, так і автономно.
ЗК13	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
ФК1	Здатність втілювати акторський та режисерський задум виразними засобами мистецтва.
ФК2	Здатність планувати організацію театрального процесу, здійснювати поетапність пошуку художнього вирішення постановки творів усіх видів і жанрів на високому мистецькому рівні.
ФК3	Здатність створити за допомогою уяви запропоновані обставини п'єси та ролі, чітко визначити місце персонажа в системі образів п'єси.
ФК4	Здатність створити творчий задум ролі, визначити її перспективу, здатність самостійно працювати над роллю.
ФК8	Здатність розкривати художню та змістову концепцію, своєрідність театральних вистав різних жанрів, напрямків, стилів.
ФК14	Здатність до критичного аналізу, оцінки та синтезу нових складних ідей у творчо-виробничій сценічній діяльності.
ФК15	Здатність виконувати пошук джерел, які мають відношення до професійної діяльності, здатність їх критично оцінювати, базуючись на фахових знаннях.
ПРН6	Володіти психотехнікою репетицій та методикою роботи з різними видами професійних і непрофесійних виконавців
ПРН8	Вміти самостійно відтворювати в художніх сценічних образах власну здатність до творчого сприйняття світу.
ПРН9	Вміти розробляти ідейно-тематичну концепцію вистави, видовища, тощо.
ПРН11	Скеровувати адекватне втілення акторського та режисерського задуму виразними засобами мистецтва, технічну якість зафіксованого твору.
ПРН7	Уміти використовувати різні види театральних технік.

ПРН12	Розуміти наукові публікації за обраною спеціалізацією і відслідковувати найновіші досягнення за цією спеціалізацією, спілкуючись з колегами.
ПРН13	Знайти відповідні наукові джерела, які належать до професійної діяльності.
ПРН16	Створювати творчий задум ролі, визначати надзавдання та наскрізну дію ролі, характеризувати логіку поведінки персонажу.
ПРН22	Органічно та цілеспрямовано діяти в умовах вимислу, творчо втілювати сценічні завдання режисера, балетмейстера, постановника пластики; співати у хорі, ансамблі, соло.

Літературні джерела

1. Акторська майстерність: тренінг: навчально-методичний посібник. / В.А. Хім'як. – Тернопіль: ТзОВ «Терно-граф», 2014. – 96 с., іл.
2. Барнич М. М. Майстерність актора: техніка «обману»: Навч. посіб. – Вид. 2-е, виправлене та доповнене. – К.: Вид-во Ліра-К, 2016. – 304 с.
3. Барнич М. М. Психотехніка актора. Майстер-клас: монографія / М. М. Барнич. – К.: Вид-во «Пінзель»; ФОП Рябчий І. С., 2018. – 200 с.
4. Березкіна-Орлова В., Баскакова М. Тілесно-орієнтована психотехніка актора. – М., 2006.
5. Буров А.Г. Праця актора і педагога – М., 2007. – 243 с.
6. Грачева Л. В. Актерський тренінг: теорія і практика. – СПб: Речь, 2003. – 168 с.
7. Захава Б.Є. Майстерність актора і режисера. – М. : Просвіта, 2008 – 280 с.
8. Кнебель М. Поэзия педагогики. – М., 1976.
9. Кристи Г. Воспитание актера школы Станиславского.
10. Лесь Курбас, Березіль. – К., 1988
11. Олійник Л. А. Спільне виховання акторів і режисерів / Л. А. Олійник // По той бік очей. — К., 2003. — 40 с.
12. Пітер Брук: Жодних секретів. Думки про акторську майстерність і театр. Переклад з англ. – Львів: 2005. – 136 с.
13. Станіславський К.С. Робота актора над собою. – К.: Мистецтво, 1953. – 670 с.
14. Станіславський К. Собрание сочинений: В 8-ми т. – М., 1954-1961. – Т.2. – С. 24, 45-77, 140-375; Т.3. – С. 25, 191-200; Т.4. – С. 213-460.
15. Шихматов Л. Сценічні етюди. – К., 1968.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо відвідування : відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) тему можна здати в узгоджений із викладачем день.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Поточна практична та самостійна робота	50
Підсумковий контроль (екзамен)	50

Залік здійснюється шляхом накопичення балів.